

ტესტი ლიტერატურაში

2014

ინსტრუქცია

თქვენ წინაშეა საგამოცდო ტესტის ბუკლეტი და ამ ტესტის პასუხების ფურცელი.

**გაითვალისწინეთ, გასწორდება მხოლოდ პასუხების ფურცელი!
პასუხების ფურცლის გაკეცვა დაუშვებელია!
ტესტის ბუკლეტი შეგიძლიათ გამოიყენოთ მხოლოდ შავი სამუშაოსათვის!**

ლიტერატურის ტესტი ორი ნაწილისაგან შედგება: I. ქართული ლიტერატურა; II. წერიტი დავალება.

ტესტის მაქსიმალური ქულაა - 80.

ყურადღებით გაეცანით საგამოცდო ტესტის ბუკლეტს და შემდეგ შეავსეთ პასუხების ფურცელი. ტესტის ბუკლეტში ჩანწერილი პასუხები მხედველობაში არ მიიღება.

დაკვირვებით წაიკითხეთ ყოველი დავალების პირობა.

პასუხების ფურცელში წერეთ გარკვევით და იმყოფინეთ პასუხებისათვის გამოყოფილი ადგილები.

შეცდომა შეგიძლიათ გადახაზოთ და გვერდით (ან ზემოთ) დაწეროთ სხვა პასუხი.

ორივე წერიტი დავალების შესრულება სავალდებულოა. შეგიძლიათ თხზულებები ტესტის ბუკლეტში ჯერ შავად დაწეროთ, ხოლო შემდეგ გადაათეთროთ.

გახსოვდეთ: აუცილებელია ყველა პასუხის გადატანა პასუხების ფურცელში!
გაითვალისწინეთ, არ გასწორდება ის დავალება, რომელიც პასუხების ფურცელში საგანგებოდ ამ დავალებისათვის გამოყოფილ ადგილას არ იქნება გადატანილი!

არსად მიუთითოთ თქვენი სახელი და გვარი და არც პიროვნების იდენტიფიცირების სხვა საშუალება, წინააღმდეგ შემთხვევაში ნაშრომი არ გასწორდება!

ტესტის შესასრულებლად გეძლევათ 4 საათი.

გისურვებთ წარმატებას!

I. ქართული ლიტერატურა

- (2) 1. გაიხსენეთ იაკობ ხუცესის თხზულება „შუშანიკის წამება“.
1. როგორ მოიქცა შუშანიკი, როდესაც „ვინმე სპარსისაგან“ თანაგრძნობის სიტყვები მოისმინა? *(შეგიძლიათ უპასუხოთ ციტატითაც).*
 2. რა არგუმენტი გამოიყენა „ვინმე სპარსმა“, როდესაც ვარსკენს ურჩია – დედოფალს მკაცრად ნუ მოეპყრობიო? *(შეგიძლიათ უპასუხოთ ციტატითაც).*
- (6) 2. გაიხსენეთ „ვეფხისტყაოსნის“ ეპიზოდი, რომელშიც მოთხრობილია ნესტან-დარეჯანის გათხოვების ამბავი.
1. რატომ შეაჩერა სამეფო ოჯახმა არჩევანი ხვარაზიმშას ძეზე?
 2. როგორ მოიქცა ტარიელი სამეფო კარზე გამართული თათბირის დროს?
 3. რაში დასდო ბრალი განრისხებულმა ნესტანმა ტარიელს?
 4. რით დაემუქრა ნესტანი ტარიელს?
 5. რით გაამართლა ტარიელმა თავისი საქციელი?
 6. რა დაავალა ნესტანმა ტარიელს?
- (2) 3. წიგნში „დავითიანი“ ვკითხულობთ:
- „ემაწვილი უნდა სწავლობდეს საცნობლად თავისადაო:
ვინ არის, სიდამ მოსულა, სად არის, წავა სადაო;
ვინცა ქმნა თიხა ჭურჭელად, რას უძღვნის ხელფასადაო;
ვით რემა ხნარცვს არ ჩავარდეს, ულაგმო და უსადაო“.
1. პირველი სტრიქონის მიხედვით, რა დანიშნულება აქვს სწავლა-განათლებას?
 2. ვინ არის ის, „ვინცა ქმნა თიხა ჭურჭელად“?
- (2) 4. გაიხსენეთ გრიგოლ ორბელიანის ლექსი „თამარ მეფის სახე ბეთანიის ეკლესიაში“.
1. რატომ არ სურს გამოფხიზლება თამარის ფრესკის შემყურე პოეტს?
 2. რას უწოდებს ლირიკული გმირი „ცრუსა“ და „დაუნდობელს“?
- (2) 5. გაიხსენეთ ნიკოლოზ ბარათაშვილის ლექსი „შემოდამება მთაწმინდაზე“.
1. რა ავიწყდება ცის „მჭვრეტელ“ ლირიკულ გმირს?
 2. სად „ეძიებს სადგურს“ ლირიკული გმირის „გულისთქმა“? *(შეგიძლიათ უპასუხოთ ციტატითაც).*
- (2) 6. გაიხსენეთ ილია ჭავჭავაძის მოთხრობა „ოთარაანთ ქვრივი“.
1. რატომ დაუდგა გიორგი მოჯამაგირედ არჩილს?
 2. რატომ ვერ ხვდებოდა კესო გიორგის უცნაური ქცევის მიზეზს?
- (2) 7. ყურადღებით წაიკითხეთ მონაკვეთი აკაკი წერეთლის ლექსიდან „განთიადი“:
- „ვერ ავიტანე ობლობა,
სისხლის ცრემლები ვღვარეო;
წამძლია სულმა და გულმა,
შენს ნახვას დავეჩქარეო“.
1. რა იგულისხმება სიტყვაში „ობლობა“?
 2. რა მხატვრული საშუალებაა გამოყენებული მეორე სტრიქონში?

- (2) **8. გაიხსენეთ ვაჟა-ფშაველას პოემა „სტუმარ-მასპინძელი“.**
1. რა მიზნით სურდათ ქისტებს საკუთარი მიცვალებულისათვის ზვიადაურის შეწირვა?
 2. რა უთხრა ჯოყოლამ ცოლს, როდესაც გაიგო, რომ მან ზვიადაური დაიტირა?
- (2) **9. გაიხსენეთ დავით კლდიაშვილის მოთხრობა „სამანიშვილის დედინაცვალი“.**
1. რის შიში დაეუფლა პლატონ სამანიშვილს, როდესაც გაიგო, რომ ბეკინას ცოლის შერთვა სურდა?
 2. რა მიზნით გაჰყვა კირილე მიმინაშვილი პლატონს სადედინაცვლოს მოსაძებნად?
- (2) **10. გაიხსენეთ ნიკო ლორთქიფანიძის მოთხრობა „შელოცვა რადიოთი“.**
1. რატომ გადაწყვიტა ელიმ გველებთან ცეკვა?
 2. რით დასრულდა ეს ცეკვა?
- (2) **11. გაიხსენეთ მიხეილ ჯავახიშვილის რომანი „ჯაყოს ხიზნები“.**
1. როგორ შეხვდა თეიმურაზ ხევისთავი რევოლუციას?
 2. რა მოუტანა რევოლუციამ თეიმურაზს?
- (2) **12. გაიხსენეთ კონსტანტინე გამსახურდიას რომანი „დიდოსტატის მარჯვენა“.**
1. კონკრეტულად რა ხერხით მოიშორა გიორგი პირველმა მეამბოხე ჭიაბერ ერისთავი?
 2. რა რეაქცია მოჰყვა ამ ამბავს ფსოველებში?
- (2) **13. ყურადღებით წაიკითხეთ მონაკვეთი ტიცინ ტაბიძის ლექსიდან „ანანურთან“:**
- „გარჩენილი ვარ ქვებზე კალმასი
და ახეული მაქვს ლაყუნები,
შემართულია ფეხზე ჩახმასი
და უსიკვდილოდ ვერ გადვურჩები“.
1. ავტორის რა სულიერი მდგომარეობაა გამოხატული მოცემულ მონაკვეთში?
 2. რა მხატვრული საშუალებაა გამოყენებული პირველ სტრიქონში?

II. წერიტი დავალებები

წერიტი დავალებების ინსტრუქცია:

თუ ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს, ტექსტის პერიფრაზია ან არაადეკვატურადაა გაგებულებული, არ არის შესრულებული არც ერთი მითითება, ან ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს, ნაწერი არ გასწორდება და დაიწერება 0 ქულა.

ნაშრომი შესრულებული უნდა იყოს გასაგები (გარკვეული) ხელწერით. ის მონაკვეთები, რომელთა ამოკითხვაც გაძნელებულია, არ გასწორდება და თხზულების შეფასებისას მხედველობაში არ იქნება მიღებული.

ორივე წერით დავალებას თან ახლავს სამ-სამი მითითება. ამ მითითებებს უნდა უპასუხოთ ისე, რომ თხზულება აზრობრივად ერთიანი გამოვიდეს და არ იყოს კითხვებზე ცალ-ცალკე გაცემული პასუხების მექანიკური ჯამი. გაითვალისწინეთ, რომ დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ ერთი-ორი წინადადებით იქნება პასუხი გაცემული.

ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ, დეტალურად და დასაბუთებულად. ნაშრომი შეფასდება იმის მიხედვით, თუ რამდენად ჩანს მასში არგუმენტირებისა (მაგალითებით საკუთარი მოსაზრებების დასაბუთების) და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი და არა იმის მიხედვით, ემთხვევა თუ არა თქვენი პოზიცია საყოველთაოდ აღიარებულ თვალსაზრისს. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

შავი სამუშაოსათვის ტესტში დატოვებულია გვერდები, მაგრამ **სწორდება მხოლოდ პასუხების ფურცელში შესრულებული ნამუშევარი.**

პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომა გადახაზეთ, ფრჩხილებში ნუ ჩასვამთ და ნურც დაჯღაბნით. არსად მიუთითოთ თქვენი სახელი ან გვარი, თორემ ნაშრომი არ გასწორდება!

თითოეული წერიტი დავალების მაქსიმალური ქულაა 25.

დავალება № 1

ყურადღებით წაიკითხეთ გალაკტიონ ტაბიძის ლექსი „თოვლი“:

მე ძლიერ მიყვარს იისფერ თოვლის
ქალწულებივით ხიდიდან ფენა,
მწუხარე გრძნობა ცივი სისოვლის
და სიყვარულის ასე მოთმენა.
ძვირფასო! სული მევსება თოვლით:
დღეები რბიან და მე ვბერდები!
ჩემს სამშობლოში მე მოვვლე მხოლოდ
უდაბნო ლურჯად ნახავერდები.
ოჰ! ასეთია ჩემი ცხოვრება:
იანვარს მომმედ არ ვეძნელები,
მაგრამ მე მუდამ მემახსოვრება
შენი თოვლივით მკრთალი ხელები.
ძვირფასო! ვხედავ... ვხედავ შენს ხელებს,
უღონოდ დახრილს თოვლთა დაფნაში.
იელვებს, ქრება და კვლავ იელვებს
შენი მანდილი ამ უდაბნოში...
ამიტომ მიყვარს იისფერ თოვლის
ჩვენი მდინარის ხიდიდან ფენა,
მწუხარე გრძნობა ქროლის, მიმოვლის
და ზამბახების წყებად დაწვენა.

თოვს! ასეთი დღის ხარებამ ლურჯი
და დაღალული სიზმრით დამთოვა.
როგორმე ზამთარს თუ გადავურჩი,
როგორმე ქარმა თუ მიმატოვა!
არის გზა, არის ნელი თამაში...
და შენ მიდიხარ მარტო, სულ მარტო!
მე თოვლი მიყვარს, როგორც შენს ხმაში
ერთ დროს ფარული დარდი მიყვარდა!
მიყვარდა მაშინ, მათრობდა მაშინ
მშვიდი დღეების თეთრი ბროლები,
მინდვრის ფოთლები შენს დაშლილ თმაში
და თმების ქარით გამოქროლება.
მომწყურდი ეხლა, ისე მომწყურდი,
ვით უბინაოს – ყოფნა ბინაში...
თეთრი ტყეების მიმყვება გუნდი
და კვლავ მარტო ვარ მე ჩემს წინაშე.
თოვს! ამნაირ დღის ხარებამ ლურჯი
და დაღალული ფიფქით დამთოვა.
როგორმე ზამთარს თუ გადავურჩი!
როგორმე ქარმა თუ მიმატოვა!

ყურადღებით წაიკითხეთ ნაწყვეტი ჯეიმზ ჯოისის მოთხრობიდან „მიცვალებულნი“:
ქალს გულის ძილით ეძინა.

იდაყვზე დაყრდნობილი გებრიელი ერთხანს დასცქეროდა მის აწეწილ თმასა და ნახევრად დაღებულ პირს, ყურს უგდებდა მის ღრმა სუნთქვას. უკვე გადაჰყოფდა გულიდან აღშფოთება და გაბოროტება. აი, თურმე როგორი რომანტიული ამბავი შემთხვევითა ცხოვრებაში: კაცი მისი გული-სთვის მომკვდარა. თითქმის აღარ სწყინდა იმაზე ფიქრი, თუ როგორი უბადრუკი როლი უთამაშია თვითონ, ქმარს, საკუთარი ცოლის ცხოვრებაში. ისე შეჰყურებდა მძინარეს, თითქოს ცოლ-ქმარი არც არასოდეს ყოფილიყვნენ. მისი ცნობისმოყვარე მხერვა დიდხანს დაჟინებით ათვალიერებდა ქალის სახესა და თმას. იმაზე ფიქრობდა, როგორი უნდა ყოფილიყო იგი მაშინ, ქალწულებრივი მშვენიერების გაფურჩქვნის უამს, და უცნაური, მეგობრული სიბრალული ეღვრებოდა სულში. თავის თავსაც არ უტყდებოდა, რომ ამ სახეს უკვე დაჰკარგვოდა უწინდელი მშვენიერება, მაგრამ იცოდა, ეს ის სახე აღარ იყო, რომლისთვისაც მაიკლ ფარეი სიკვდილს არ შეუშინდა.

იქნებ ქალს ყველაფერი არც უამბნია. თვალი სკამს მოხვდა, რომელზედაც უწესრიგოდ იყო მიყრილი ტანისამოსი. ქვედა კაბის ზონარი იატაკზე ჩამოშვებულიყო. ცალი ფეხსაცმელი სწორად იდგა, რბილი ყელი გვერდზე გადაჰკეცოდა; მეორე ფეხსაცმელი იქვე ეგდო...

ოთახში გრილოდა და მხრებზე შესცივდა. ფრთხილად ჩაიწია საბანქვეშ, ცოლს გვერდით მიუწვა.

დღეს ერთი, ხვალ სხვა, საბოლოოდ კი ყველანი ჩრდილად იქცევიან. უმჯობესია, ვაჰკაცურად დასტოვო საწუთრო და ვნებით გულადგზნებული წახვიდე იმქვეყნად, ვიდრე წლიდან წლამდე დაჰქნე, საწყალობლად დაჩაჩანაკდე. თურმე რამდენ წელს უტარებია გულში ამ ქალს, ახლა რომ მის გვერდით იწვა, თვალები თავისი მკვდარი სატრფოსი, თვალები მაშინდელი, როცა ყმაწვილი სიცოცხლეზე ამბობდა უარს.

დიდსულოვნების ცრემლები ჩაუდგა თვალებში. თვითონ არასოდეს განუცდია მსგავსი რამ, არც ერთ ქალს არ გაუღვიძებია მის გულში ასეთი გრძნობა. მაგრამ იცოდა, სწორედ ეს იყო სიყვარული. ცრემლებმა მხერვა დაუბინდა და ამ ბინდში თვალწინ წარმოუდგა ხატება გაწუწული ხის ქვეშ ატუზული ბიჭისა. იქვე სხვა ჩრდილებიც ისახებოდნენ. სული მისი იმ ზღვარს მიეახლა, რომლის მიღმა საიქიოს ბინადარნი სუფევდნენ. გრძნობდა, თუმც ვერ ჩასწვდომოდა მათს რიადსა და ცვალებადობას.

მისი საკუთარი არსება, მისი მეობა მთლიანად გაქრა, განქარდა ამ რუხ, მოუხელთებელ სამყაროში. ხილული, ხელშესახები სამყარო, რომელსაც ეს მიცვალებულნი ოდესღაც თვითონ ქმნიდნენ და აშენებდნენ, სამყარო, სადაც ოდესღაც ცხოვრობდნენ, თანდათანობით მქრქალდებოდა, იცრიცებოდა, და ბოლოს სულ მთლად უჩინარდებოდა.

მსუბუქმა შრიალმა ფანჯრისკენ მიახედა. ისევ დაიწყო თოვა. თველემამორეული გასცქეროდა ვერცხლისფერ და მუქ ფიფქებს, ცერად რომ მოფრინავდნენ ფარნის სინათლეში. მასაც უწია დადმა სვლის ჟამმა. დიახ, გაზეთები მართალს წერდნენ: მთელ ირლანდიაში თოვდა. თოვდა ჩაბნელებულ ცენტრალურ ვაკეზე, ათოვდა უტყეო ბორცვებს, თოვლი ღობილად ეფინებოდა ალენის ჭაობებს, უფრო შორს, დასავლეთით, მსუბუქად ეშვებოდა შენონის ჩამუქებულ, მშფოთვარე ტალღებში. ათოვდა ეულ სასაფლაოს პატარა ბორცვზე, სადაც მაიკლ ფარეი განისვენებდა. თოვლი სქლად დასდებოდა წაფერდებულ ჯვრებსა და სამარის ქვებს, დაბალი ჭიშკრის ბოძებს, ეკლიან ბუჩქებს.

სმენას სწვდებოდა მსუბუქი ჩქამი და სული მისი ნელ-ნელა ინთქმებოდა თოვლის შრიალში... ათოვდა მთელ დედამიწას, როგორც მოახლოება აღსასრულის ჟამისა; წყნარად ათოვდათ ცოცხალთაც და მიცვალებულთაც.

(ინგლისურიდან თარგმნა ლია იმერლიშვილმა)

გაანალიზეთ მოცემული ტექსტები შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- იმსჯელეთ, რა არის გალაკტიონ ტაბიძის ტექსტის მთავარი სათქმელი და რა მხატვრული საშუალებებითაა იგი გამოხატული.
- იმსჯელეთ, რა არის ჯეიმზ ჯოისის ტექსტის მთავარი სათქმელი და რა მხატვრული საშუალებებითაა იგი გამოხატული.
- იმსჯელეთ, რა აქვს ამ ორ ტექსტს საერთო და რა განსხვავებს მათ.
თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

დავალება № 2

1883 წელს პუბლიცისტი ესტატე მჭედლიძე „კრიტიკულ მიმოხილვაში“ წერდა:

„ილია ჭავჭავაძის პოემა „განდევილიდან“ სჩანს, რომ ჩვენმა ერთმა უკეთესმა პოეტთაგანმა თითქო მიანება თავი ცხოვრებითის საკითხების გამოხატვას პოეზიაში, თითქო თვითონ ცხოვრებასაც შესწერა და მის ავსა და კარგს გვერდი აუქცია!.. ბატონ ჭავჭავაძის პესიმისტურს შეხედულებას „სააქაოზედ“ სამზღვარი არა აქვს... ამას მაინც ვერ დავარქმევთ ჩვენის მწერლობის ფეხის წინ წადგმას. პირიქით, ძალიან სამწუხარო იქნება, თუ ჩვენმა ნიჭიერმა პოეტებმა რეალურს ცხოვრებას, როგორც ერთს რაიმე ჭირიანს, თვალი აარიდეს და განსვენება ეძიეს „განდევილისთანა“ პოემებში...“

არგუმენტირებული მსჯელობით დაასაბუთეთ ან უარყავით ეს მოსაზრება:

- იმსჯელეთ, რატომ ეთანხმებით ან არ ეთანხმებით მოცემულ თვალსაზრისს (არგუმენტები მოიხმეთ ილია ჭავჭავაძის „განდევილიდან“).
- იმსჯელეთ ამ პოემის მხატვრული ღირებულების შესახებ.
- ჩამოაყალიბეთ თქვენი პიროვნული პოზიცია პოემაში წამოჭრილი პრობლემის მიმართ (მსჯელობისას შეგიძლიათ გამოიყენოთ სხვა მხატვრული ნაწარმოები, ფილმი, სპექტაკლი, ცხოვრებისეული გამოცდილება და ა. შ.).
თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

შავი სამუშაოსათვის:

A series of horizontal dashed lines for writing.

A series of horizontal dashed lines spanning the width of the page, providing a template for writing.